Teachingninja.in

Latest Govt Job updates

Private Job updates

Free Mock tests available

Visit - teachingninja.in

Teachingninja.in

MPSC
Forest Services
Previous Year Paper
(Mains) Paper-I 15 Oct, 2017

Teachingninja.in

महाराष्ट्र वनसेवा (मुख्य) परीक्षा- 2017

2017 दि. 15/10/2017

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.

100745

J10

प्रश्नपुस्तिका-I

सामान्य अध्ययन

संच क्र. **A**

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100
एकूण गुण : 200

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								

केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

(ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

Teachingninja.in

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

Teachingninja.in

1. भूकंपामुळे खालील लहरी निर्माण होतात :

(1) प्राथमिक लहरी, दुय्यम लहरी व भू-पृष्ठ लहरी

(2) के आणि फ लहरी

(3) लहरी निर्माण होत नाही

(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

The following waves are formed due to an earthquake :

(1) Primary waves, secondary waves and surface waves

(2) K and F waves

(3) No waves are formed

(4) None of the above

---

2. महाराष्ट्र राज्याचे भौगोलिक क्षेत्रफळ ________ आहे.

(1) 307713 चौ. किमी (2) 207762 चौ. किमी

(3) 407762 चौ. किमी (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

The geographical area of Maharashtra State is

(1) 307713 sq. km (2) 207762 sq. km

(3) 407762 sq. km (4) None of the above

---

3. खालीलपैकी कोणती पर्वतरांग तापी आणि गोदावरी नद्यांमधील जलविभाजक आहे ?

(1) हरिश्चंद्र – बालाघाट रांग (2) सातमाळ – अजिंठा रांग

(3) महादेव रांग (4) सह्याद्री रांग

Which of the following mountain ranges is a water divide between Tapi and Godavari rivers ?

(1) Harischandra – Balaghat Range (2) Satmala – Ajanta Range

(3) Mahadeo Range (4) Sahyadri Range

---

4. महाराष्ट्रातील खालीलपैकी कोणती नदी पूर्वेकडून पश्चिमेकडे वाहते ?

(1) वैनगंगा (2) गोदावरी (3) तापी (4) पूर्णा

Which of the following rivers in Maharashtra flows from East to West ?

(1) Wainganga (2) Godavari (3) Tapi (4) Purna

Teachingninja.in

5. महाराष्ट्र शासनाने गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळाची स्थापना कोणत्या वर्षी केली ?

(1) 1996 (2) 1997 (3) 1998 (4) 1999

In which year did the Government of Maharashtra established the Godavari Marathwada Irrigation Development Corporation ?

(1) 1996 (2) 1997 (3) 1998 (4) 1999

6. वाऱ्याचा वेग मोजण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या उपकरणाचा वापर करतात ?

(1) ॲनिमोमीटर (2) सायनोमीटर

(3) अक्टीनोमीटर (4) क्लायनोमीटर

Which of the following instruments is used to measure velocity of wind ?

(1) Anemometer (2) Cyanometer

(3) Actinometer (4) Clinometer

7. सोमालिया व येमेन मध्ये कोणते आखात आहे ?

(1) अकाबाचे आखात (2) ओमानचे आखात

(3) एडनचे आखात (4) ओबचे आखात

Which of the following Gulfs is between Somalia and Yemen ?

(1) Gulf of Aqaba (2) Gulf of Oman

(3) Gulf of Aden (4) Gulf of Ob

8. खालील पर्वत रांगांचा उत्तरेकडून दक्षिणेकडे क्रम लावून खाली दिलेल्या प्रणालीपैकी कोणती प्रणाली बरोबर आहे, ती निवडा :

अ. काराकोरम रांग ब. लडाख रांग

क. पिरपंजाल रांग ड. झास्कर रांग

(1) अ, ब, क, ड (2) ब, अ, ड, क

(3) ब, अ, क, ड (4) अ, ब, ड, क

Arrange the following mountain ranges from North to South and select the correct answer using the code given below :

a. Karakoram Range b. Ladakh Range

c. Pir-Panjal Range d. Zaskar Range

(1) a, b, c, d (2) b, a, d, c

(3) b, a, c, d (4) a, b, d, c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

9. जोड्या लावा :

	जिल्हे		*जलसिंचन योजना*
अ.	यवतमाळ	I.	ओझरखेड
ब.	नांदेड	II.	असोला-मेंढा
क.	नाशिक	III.	अरूणावती
ड.	चंद्रपूर	IV.	मन्याड

योग्य पर्याय निवडा.

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	IV	III
(2)	II	III	IV	I
(3)	III	IV	I	II
(4)	IV	III	II	I

Match the following :

	Districts		*Irrigation Schemes*
a.	Yeotmal	I.	Ozarkhed
b.	Nanded	II.	Asola-Mendha
c.	Nashik	III.	Arunavati
d.	Chandrapur	IV.	Manyad

Select the correct option.

	a	b	c	d
(1)	I	II	IV	III
(2)	II	III	IV	I
(3)	III	IV	I	II
(4)	IV	III	II	I

10. महाराष्ट्रातून वाहणाऱ्या खालील नद्यांचा दक्षिणेकडून उत्तरेकडे कोणता क्रम बरोबर आहे ?

(1) भीमा, कृष्णा, तापी, गोदावरी
(2) कृष्णा, भीमा, गोदावरी, तापी
(3) गोदावरी, तापी, भीमा, कृष्णा
(4) तापी, गोदावरी, भीमा, कृष्णा

Which of the following sequences of rivers of Maharashtra from South to North is correct ?

(1) Bhima, Krishna, Tapi, Godavari
(2) Krishna, Bhima, Godavari, Tapi
(3) Godavari, Tapi, Bhima, Krishna
(4) Tapi, Godavari, Bhima, Krishna

Teachingninja.in

11. खालीलपैकी कोणता कालवा 1910 मध्ये चाणकपूर धरणातून काढला आहे ?

(1) नीरा कालवा (2) प्रवरा कालवा

(3) गिरणा कालवा (4) गोदावरी कालवा

Which of the following canals was constructed in 1910 from Chanakpur Dam ?

(1) Nira Canal (2) Pravara Canal

(3) Girna Canal (4) Godavari Canal

12. विमानतळ व त्यांची ठिकाणे, योग्य जोड्या लावा :

	विमानतळ		*ठिकाण*
अ.	औरंगाबाद	I.	लोहगांव विमानतळ
ब.	नागपूर	II.	चिखलठाणा विमानतळ
क.	मुंबई	III.	सोनगांव विमानतळ
ड.	पुणे	IV.	सहार, सांताक्रुझ विमानतळ

	अ	ब	क	ड
(1)	II	I	III	IV
(2)	III	II	I	IV
(3)	III	II	IV	I
(4)	II	III	IV	I

Match the following Airports and their Places :

	Place		*Airport*
a.	Aurangabad	I.	Lohegaon Airport
b.	Nagpur	II.	Chikalthana Airport
c.	Mumbai	III.	Sonegaon Airport
d.	Pune	IV.	Sahar, Santacruz Airport

	a	b	c	d
(1)	II	I	III	IV
(2)	III	II	I	IV
(3)	III	II	IV	I
(4)	II	III	IV	I

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

13. आदिवासी सुधार योजनेंतर्गत खालीलपैकी कोणत्या व्यवसायास प्रोत्साहन दिले जाते ?

(1) मत्स्यशेती (2) लाकुडतोड

(3) फळबागा (4) खाणकाम

Which of the following activities is encouraged under Tribal Development Scheme ?

(1) Pisciculture (2) Lumbering

(3) Horticulture (4) Mining

---

14. जोड्या लावा :

	जिल्हा		*अभयारण्य*
अ.	उस्मानाबाद	I.	अंधारी
ब.	अकोला	II.	अंबावरवा
क.	बुल्ढाणा	III.	नरनाळा
ड.	चंद्रपूर	IV.	येडशी रामलिंग घाट

	अ	ब	क	ड
(1)	I	III	IV	II
(2)	II	I	III	IV
(3)	IV	III	II	I
(4)	III	II	IV	I

Match the following :

	District		*Sanctuary*
a.	Osmanabad	I.	Andhari
b.	Akola	II.	Ambavarva
c.	Buldhana	III.	Narnala
d.	Chandrapur	IV.	Yedshi Ramling Ghat

	a	b	c	d
(1)	I	III	IV	II
(2)	II	I	III	IV
(3)	IV	III	II	I
(4)	III	II	IV	I

Teachingninja.in

15. खालील विधानांचा विचार करून त्यापैकी खाली दिलेली कोणती प्रणाली बरोबर आहे, ते सांगा :
महाराष्ट्र औद्योगिक विकास मंडळाची स्थापना महाराष्ट्रात करण्यात आली

अ. औद्योगिक विकासाची गती वाढवणे

ब. औद्योगिक क्षेत्रात आवश्यक सोई सुविधा उपलब्ध करून देणे

क. विकसित प्रदेशात कारखानदारीचा विकास करणे

ड. प्रादेशिक समतोल साधण्यासाठी

(1) फक्त अ आणि ब बरोबर (2) फक्त ब बरोबर

(3) फक्त क आणि ड बरोबर (4) फक्त अ, ब आणि ड बरोबर

Consider the following statements and select the correct answer using the code given below :

MIDC was set up in Maharashtra to

a. Accelerate the pace of industrial development

b. Provide infrastructural facilities in industrial areas

c. Promote industries in developed regions

d. Achieve regional balance

(1) Only a and b are correct (2) Only b is correct

(3) Only c and d are correct (4) Only a, b and d are correct

---

16. ऑलीव्ह वृक्षांच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

अ. ऑलीव्ह वृक्ष भू-मध्यसागरी हवामानाच्या प्रदेशात चांगले वाढतात.

ब. त्यांच्या पानांवर लहान लहान केसांचे आवरण असते.

क. ऑलीव्ह वृक्षाची बहुतेक फळांची निर्यात केली जाते.

ड. ऑलीव्हची फळे ज्यात तेलाचा बराच अंश असतो ज्याचे व्यापारी दृष्ट्या महत्त्व आहे.

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त क आणि ड (4) अ, ब, क आणि ड

Which of the following statements about olive trees is/are correct ?

a. Olive trees grow well in Mediterranean climate.

b. It bears tiny, hair-covered leaves.

c. Much of the olive fruits are exported to other countries.

d. Olive fruits are rich in oil which has great commercial value.

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only c and d (4) a, b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

17. कृष्णा नदी प्रणालीसाठी खालीलपैकी उपनद्यांचा योग्य पर्याय निवडा :

(1) भिमा, कोयना, पंचगंगा, वैनगंगा

(2) पैनगंगा, वैनगंगा, पंचगंगा, भिमा

(3) भिमा, घटप्रभा, पंचगंगा, कोयना

(4) कोयना, घटप्रभा, वैनगंगा, पैनगंगा

Select proper sub-rivers from the following for the Krishna River System :

(1) Bhima, Koyana, Panchganga, Wainganga

(2) Painganga, Wainganga, Panchganga, Bhima

(3) Bhima, Ghataprabha, Panchganga, Koyana

(4) Koyana, Ghataprabha, Wainganga, Painganga

---

18. बदामपहाड लोहखनिज क्षेत्र ओरिसा राज्यातील खालील कोणत्या जिल्ह्यात आहे ?

(1) सुंदरगड (2) कटक

(3) मयूरभंज (4) संबलपूर

Badam Mountain, an iron ore sector is situated in which of the following districts of Orissa State ?

(1) Sundargarh (2) Katak

(3) Mayurbhanj (4) Sambalpur

---

19. 2011 च्या जनगणनेनुसार खालीलपैकी कोणत्या राज्यात लिंगगुणोतर सर्वात कमी आहे ?

(1) झारखंड (2) जम्मू-काश्मीर

(3) कर्नाटक (4) केरळ

In which of the following States sex-ratio is very low, according to Census of 2011 ?

(1) Jharkhand (2) Jammu-Kashmir

(3) Karnataka (4) Kerala

Teachingninja.in

20. पुणे-मुंबई जोडणारा घाट खालीलपैकी कोणता आहे ?

(1) थळघाट (2) कुंभार्ली घाट

(3) बोरघाट (4) आंबाघाट

Which of the following ghats connects Pune and Mumbai ?

(1) Thal Ghat (2) Kumbharli Ghat

(3) Bor Ghat (4) Amba Ghat

---

21. भंडारा जिल्ह्यात आढळणारे अरण्य खालीलपैकी कोणत्या नावाने ओळखले जाते ?

(1) सुंदरबन अरण्य (2) मॅन्ग्रोव्ह अरण्ये

(3) अल्लापल्ली अरण्ये (4) तैगा अरण्ये

The forest found in Bhandara district is known as

(1) Sundarban forest (2) Mangrove forest

(3) Allapalli forest (4) Taiga forest

---

22. पाणी व जमीन व्यवस्थापन संस्थेचे (वाल्मी) केंद्र ________ येथे आहे.

(1) नागपूर (2) पुणे

(3) औरंगाबाद (4) मुंबई

The centre of Water and Land Management Institute (WALMI) is at

(1) Nagpur (2) Pune

(3) Aurangabad (4) Mumbai

---

23. राष्ट्रीय केमिकल अॅन्ड फर्टिलायझर आमोनियाचा कारखाना मुंबईमधील खालील उपनगरामध्ये आहे.

(1) कुर्ला (2) अंधेरी

(3) चेंबूर (4) घाटकोपर

National Chemical and Fertilizer factory of ammonia is situated in ________ suburban area of Mumbai.

(1) Kurla (2) Andheri

(3) Chembur (4) Ghatkopar

Teachingninja.in

24. न्हावाशेवा-कळंबोली-पळसपे या राष्ट्रीय महामार्गाचा क्रमांक कोणता आहे ?

(1) 4 (2) 4 अ

(3) 4 ब (4) 4 क

What is the number of Nhava Sheva-Kalamboli-Palaspe National Highway ?

(1) 4 (2) 4 A

(3) 4 B (4) 4 C

25. खालील विधानांचा विचार करून त्यापैकी खाली दिलेली कोणती प्रणाली बरोबर आहे, ते सांगा.

अ. ॲमेझॉन नदीचा उगम ॲंडीज पर्वतात होऊन ती पश्चिमेकडे वाहत जाते व अटलांटिक महासागराला मिळते. तिच्या मुखाजवळ माराजों हे गोड्या पाण्याने वेढलेले मोठे बेट आहे.

ब. ॲमेझॉनच्या खोऱ्यातील काही झाडे 90 मीटर (नव्वद मीटर) इतकी उंच असतात. येथील काही वृक्ष विषारी, तर काही वनस्पती परपोषी असतात.

(1) अ आणि ब बरोबर

(2) अ बरोबर ब चूक

(3) अ चूक ब बरोबर

(4) अ आणि ब चूक

Consider the following statements and select correct answer using code given below :

a. The Amazon River originates in the Andes Mountains and flows westwards and meets the Atlantic Ocean. Marajo is a large island at the mouth of this river and is sorrounded by fresh waters.

b. Some trees in the Amazon basin grow to be 90 m (ninety metres) tall. Some other trees are poisonous, while some plants are parasitic.

(1) a and b are true

(2) a is true, b is false

(3) a is false, b is true

(4) a and b are false

Teachingninja.in

26. नोंदणीकृत पद्धतीने भारतीय नागरिकत्व प्राप्त करण्यासाठी खालीलपैकी कोणती आवश्यक पूर्व अट *नाही* ?

अ. भारतीय नागरिकाशी विवाह केलेले व्यक्ती, जिचा नोंदणी करण्यापूर्वी सात वर्षे भारतात रहिवास असणे आवश्यक असेल.

ब. भारतीय नागरिक असणाऱ्या व्यक्तीची अल्पवयीन मुले.

क. भारतीय राज्यघटनेतील आठव्या परिशिष्टात मान्यता दिलेल्या भाषांपैकी एखाद्या भाषेचे पुरेसे ज्ञान असावे.

ड. भारतीय वंशाची व्यक्ती जी भारताबाहेर इतर कोणत्याही देशात वा ठिकाणी वास्तव्यास होती.

योग्य पर्याय निवडा.

(1) फक्त अ (2) फक्त ड

(3) फक्त क (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

To acquire Indian citizenship by registration, which of the following is ***not*** one of the conditions ?

a. A person who is married to a citizen of India and is ordinarily a resident in India for seven years before making an application for registration.

b. Minor children of persons who are citizens of India.

c. The person has an adequate knowledge of a language specified in the Eighth Schedule to the Constitution.

d. A person of Indian origin who is ordinarily a resident in any country or place outside undivided India.

Select the correct option.

(1) Only a (2) Only d

(3) Only c (4) None of the above

---

27. भारतीय राज्यघटनेच्या चौथ्या अनुसूचीमध्ये __________ संबंधीच्या तरतुदी आहेत.

(1) राज्यसभेतील जागांचे वाटप

(2) राज्य विधान परिषदांमधील जागांचे वाटप

(3) शहरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांची कार्ये

(4) ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांची कार्ये

Fourth Schedule of the Indian Constitution consists provisions about

(1) Allocation of seats to the Council of States

(2) Allocation of seats in State Legislative Councils

(3) Functions of urban local self-governments

(4) Functions of rural local self-governments

Teachingninja.in

28. जन्मम जमिनीचे हक्क म्हणजे __________ या राज्यात/राज्यांमध्ये पूर्वी अस्तित्वात असलेले वंशपरंपरेने मिळणारे मालकी हक्क.

(1) कर्नाटक (2) तामिळनाडू आणि केरळ
(3) आंध्र प्रदेश (4) तेलंगाना

Janmam land rights means a form of hereditary proprietary right previously prevalent in the State/States of

(1) Karnataka (2) Tamil Nadu and Kerala
(3) Andhra Pradesh (4) Telangana

---

29. ऑगस्ट 2017 पर्यंत भारतात किती उच्च न्यायालये होती ?

(1) 21 (2) 18
(3) 24 (4) 29

As of August 2017, how many high courts were there in India ?

(1) 21 (2) 18
(3) 24 (4) 29

---

30. श्री. जगेश्वर सहारिया हे महाराष्ट्राच्या राज्य निवडणूक आयोगाचे __________ निवडणूक आयुक्त आहेत.

(1) पाचवे (2) सहावे
(3) दहावे (4) पंधरावे

Shri Jageshwar Saharia is the __________ Election Commissioner of the State Election Commission of Maharashtra.

(1) fifth (2) sixth
(3) tenth (4) fifteenth

---

31. भारतीय तटरक्षक दल __________ साली अस्तित्वात आले.

(1) 1940 (2) 1963
(3) 1972 (4) 1977

The Indian Coast Guard came into being in the year

(1) 1940 (2) 1963
(3) 1972 (4) 1977

Teachingninja.in

32. भारताच्या राष्ट्रपतींनी मानसिक आरोग्यसेवा कायद्याला __________ साली मान्यता दिली.

(1) 2006 (2) 2007

(3) 2012 (4) 2017

The President of India gave his assent to the Mental Health Care Act in

(1) 2006 (2) 2007

(3) 2012 (4) 2017

---

33. भारताचा एकविसावा विधि आयोग ________ सालापर्यंत कार्य करेल.

(1) 2017 (2) 2018

(3) 2019 (4) 2020

The Twenty-first Law Commission of India will function till

(1) 2017 (2) 2018

(3) 2019 (4) 2020

---

34. *विधान (A) :* सरकारिया आयोगाने अनुच्छेद 356 चा क्वचितच वापर करण्याची शिफारस केली होती.

कारण (R) : केन्द्रस्थानी जे राजकीय पक्ष सत्ता स्थापन करतात ते अनुच्छेद 356 चा दुरुपयोग करतात.

(1) (A) आणि (R) दोन्हीही विधाने सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे

(2) (A) हे सत्य आहे, परंतु (R) हे चुकीचे आहे

(3) (R) हे सत्य आहे, परंतु (A) हे चुकीचे आहे

(4) (A) आणि (R) दोन्हीही विधाने सत्य आहेत, परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही

Assertion (A) : Sarkaria Commission recommended that Article 356 should be sparingly used.

Reason (R) : The political parties that came to form the Government at the Centre misused the Article 356.

(1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(2) (A) is true but (R) is false

(3) (R) is true but (A) is false

(4) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

35. खालील विधाने लक्षात घ्या :

अ. सशस्त्र दले, निमलष्करी दले, पोलिस दले, गुप्तचर यंत्रणा आणि तदनुषंगिक दलांच्या सदस्यांना प्राप्त असलेल्या मूलभूत हक्कांवर निर्बंध लादण्याचे किंवा त्यांचा संक्षेप करण्याचा अधिकार कलम 33 नुसार संसदेला आहे.

ब. कलम 33 नुसार कायदे करण्याचा अधिकार संसदेबरोबरच राज्यविधि मंडळांनाही प्राप्त झाला आहे.

क. या कलमानुसार केलेला कोणताही कायदा मूलभूत हक्कांच्या विपर्यास्त आहे या कारणावरून त्यास कोणत्याही न्यायालयात आव्हान देता येणार नाही.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बिनचूक आहेत ?

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ आणि क (4) वरील सर्व

Consider the following statements :

a. Article 33 empowers the Parliament to restrict or abrogate the Fundamental Rights of the members of armed forces, paramilitary forces, police forces, intelligence agencies and analogous forces.

b. The power to make laws under Article 33 is conferred to the Parliament as well as to the State Legislatures.

c. Any such law made cannot be challenged in any court on the ground of contravention of any of the Fundamental Rights.

Which of the above statements is/are correct ?

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only a and c (4) All of the above

---

36. भारतीय राज्यघटनेच्या तिसऱ्या परिशिष्टामधील केंद्रीय मंत्र्याने घ्यावयाच्या शपथेमध्ये ______ घटनादुरुस्ती अन्वये "मी भारताचे सार्वभौमत्व आणि एकात्मता कायम राखीन" या शब्दांचा समावेश करण्यात आला.

(1) 42 व्या (2) 44 व्या

(3) 52 व्या (4) 16 व्या

The words "that I will uphold the sovereignty and integrity of India" in the oath of office for a minister for the Union were inserted by the ______ amendment in the Third Schedule of the Indian Constitution.

(1) 42^{nd} (2) 44^{th}

(3) 52^{nd} (4) 16^{th}

Teachingninja.in

37. 'पंचायत राज्या' संबंधी 73 व्या घटनादुरुस्तीने खालीलपैकी कोणती तरतूद करण्यात आलेली *नव्हती* ?

(1) ग्रामीण स्थानिक संस्थेतील एकूण निर्वाचित जागांपैकी एकतृतीयांश जागा या सर्व स्तरावर महिलांसाठी राखीव असतील.

(2) राज्यांनी पंचायत राज संस्थांना त्यांचे आर्थिक स्रोत ठरवून देण्यासाठी वित्त आयोगांची निर्मिती करावी.

(3) जर पंचायत राज संस्था राज्यशासनाने मुदतपूर्व विसर्जित केल्या, तर त्याने सहा महिन्यांच्या आत निवडणूका घेतल्या जाव्यात.

(4) पंचायत राज्यातील निर्वाचित सदस्यांना जर दोन पेक्षा अधिक अपत्ये असतील, तर ते अपात्र ठरतील.

Which of the following has ***not*** been provided by the 73rd Constitutional Amendment relating to 'Panchayat Raj' ?

(1) One-third seats in all elected rural local bodies shall be reserved for women at all levels.

(2) The States will constitute their Finance Commissions to allocate resources to Panchayat Raj institutions.

(3) If the Panchayat Raj bodies are dissolved by the State Government, the elections shall be held within six months.

(4) The Panchayat Raj elected members shall be disqualified, if they have more than two children.

---

38. खालील विधाने लक्षात घ्या :

अ. कलम 3 नुसार संसदेला कुठल्याही राज्याच्या सीमा बदलण्याचा अधिकार आहे.

ब. वरील बदल करण्यासाठी जे विधेयक संसदेसमोर मांडले जाईल त्यासाठी राष्ट्रपतींच्या पूर्वसंमतीची गरज नाही.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बिनचूक आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ आणि ब दोन्हीही (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Consider the following statements :

a. Article 3 authorises the Parliament to alter the boundaries of any State.

b. A Bill containing the above changes can be introduced in the Parliament without prior recommendation of the President.

Which of the above statements is/are correct ?

(1) Only a (2) Only b

(3) Both a and b (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

39. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. ग्रामसेवक हा ग्रामपंचायतीचा सचिव असतो.

ब. पंचायतीचा सचिव हा ग्रामसभेचा सचिव असतो.

क. ग्रामसेवक हा 'बालविवाह प्रतिबंधक अधिकारी' देखील असतो.

ड. ग्रामसेवक हा ग्रामपंचायतीचा सेवक असून त्याचे वेतन आणि भत्ते जिल्हा निधितून दिले जातात.

वरीलपैकी कोणते विधान/ने बरोबर आहे/त ?

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ, ब आणि क (4) अ, ब, क आणि ड

Consider the following statements :

a. Gramsevak is the Secretary of Gram Panchayat.

b. Secretary of the Panchayat is the Secretary of Gram Sabha.

c. Gramsevak is also the 'Child Marriage Prevention Officer'.

d. Gramsevak is a servant of Gram Panchayat and his pay and allowances are paid from the district fund.

Which of the above statements is/are correct ?

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only a, b and c (4) a, b, c and d

40. खालीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

अ. पंतप्रधानपदासाठी निमंत्रित करण्याआगोदर त्या व्यक्तिने लोकसभेत आपले बहुमत सिद्ध केलेच पाहिजे, असे राज्यघटनेला अपेक्षित नाही.

ब. पंतप्रधानपदी नेमणूक होतांना ती व्यक्ति कनिष्ठ सभागृहाची अथवा संसदेच्या कोणत्याही एका गृहाची सदस्य असलीच पाहिजे, असे आवश्यक नसते.

क. पंतप्रधानांच्या सल्ल्याशिवाय कोणतीही व्यक्ति मंत्रिमंडळात नेमली जावू शकत नाही.

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) फक्त क (4) वरीलपैकी एकही नाही

Which one of the following statements is ***incorrect*** ?

a. The Constitution does not require that a person must prove his majority in the Lok Sabha before he is invited to be the Prime Minister.

b. It is not necessary that at the time of appointment as Prime Minister, a person must be a member of either Lower or any of the Houses of Parliament.

c. No person should be nominated to the Cabinet except on the advice of the Prime Minister.

(1) Only a (2) Only b

(3) Only c (4) None of the above

Teachingninja.in

41. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) घटनादुरुस्ती विधेयक फक्त संसदेच्या कनिष्ठ सभागृहातच मांडले जाऊ शकते.

(2) घटनादुरुस्ती विधेयकाबाबत संसदेच्या दोन्ही सभागृहामध्ये निर्माण झालेले मतभेद संसदेच्या संयुक्त बैठकीमध्ये दूर केले जाऊ शकतात.

(3) संसद राज्यघटनेतील कांही भाग विशेष बहुमताने बदल करु शकते.

(4) संसदेने मंजूर केलेल्या घटनादुरुस्ती विधेयकावर राष्ट्रपति नकाराधिकार वापरु शकतात.

Which one of the following statements is correct ?

(1) A Bill for constitutional amendment can be introduced only in the Lower House of Parliament.

(2) Deadlock between the two Houses of Parliament over a Bill for constitutional amendment can be removed by the joint session of the Parliament.

(3) The Parliament can amend some part of the Constitution with a special majority.

(4) The President enjoys the Veto power over constitutional amendment bills passed by the Parliament.

---

42. राज्यसभेचे सदस्य खालीलपैकी कुणाशी संबंधित *नसतात* ?

अ. लोकलेखा समिती

ब. अंदाज समिती

क. सार्वजनिक उपक्रम समिती

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) फक्त अ आणि ब (4) फक्त अ आणि क

Members of the Rajya Sabha are *not* associated with which of the following ?

a. Public Accounts Committee

b. Estimates Committee

c. Committee on Public Undertaking

(1) Only a (2) Only b

(3) Only a and b (4) Only a and c

Teachingninja.in

43. खालीलपैकी कोणत्या अनुच्छेदानुसार मूलभूत हक्कांच्या अंमलबजावणीसाठी आदेश काढण्याचा अधिकार उच्च न्यायालयास प्रदान करण्यांत आलेला आहेत ?

(1) अनुच्छेद 225 (2) अनुच्छेद 226
(3) अनुच्छेद 227 (4) अनुच्छेद 228

Which of the following articles empowers the High Court to issue writs for the enforcement of Fundamental Rights ?

(1) Article 225 (2) Article 226
(3) Article 227 (4) Article 228

---

44. खालीलपैकी कोणती मूलभूत कर्तव्ये नागरिकांसाठी सांगितली आहेत ?

अ. विज्ञाननिष्ठ दृष्टीकोणाचा विकास करणे.

ब. आपल्या संमिश्र संस्कृतीच्या वारशाचे जतन करणे.

क. ग्रामपंचायतीचे गठन करणे.

ड. उत्पन्नातील विषमता कमी करणे.

ई. देशाचे संरक्षण करणे.

फ. समान नागरी संहिता निश्चित करणे.

योग्य पर्याय निवडा.

(1) अ, ब, क आणि ई (2) क, ड, ई आणि फ
(3) ब, क, ड आणि फ (4) अ, ब आणि ई

Which of the following Fundamental Duties have been prescribed for citizens ?

a. To develop scientific temper.

b. To preserve the rich heritage of our composite culture.

c. To organise village panchayats.

d. To minimise inequality in income.

e. To defend the country.

f. To secure a uniform civil code.

Select the correct option :

(1) a, b, c and e (2) c, d, e and f
(3) b, c, d and f (4) a, b and e

Teachingninja.in

45. यादी I व यादी II यांची जोडी जुळवून खाली दिलेल्या संकेतांतून अचूक संकेत निवडा :

	यादी I		*यादी II*
अ.	कलम 156	I.	राज्याचा कार्यकारी अधिकार
ब.	कलम 154	II.	राज्यपालांचा कार्यकाल
क.	कलम 153	III.	राज्यपालांची नियुक्ती
ड.	कलम 155	IV.	राज्यांचे राज्यपाल
		V.	विशिष्ट परिस्थितीमध्ये पार पाडण्याची राज्यपालांची कार्ये

	अ	ब	क	ड
(1)	III	IV	V	I
(2)	II	I	IV	III
(3)	V	II	III	IV
(4)	II	III	IV	I

Match List I with List II and select the correct answer from the codes given below :

	List I		*List II*
a.	Article 156	I.	Executive Power of State
b.	Article 154	II.	Tenure of the Governor
c.	Article 153	III.	Appointment of the Governor
d.	Article 155	IV.	Office of the Governor
		V.	Discretionary Power of the Governor

	a	b	c	d
(1)	III	IV	V	I
(2)	II	I	IV	III
(3)	V	II	III	IV
(4)	II	III	IV	I

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

46. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. 1976 च्या 42 व्या घटनादुरुस्ती कायद्याद्वारे मंत्रिमंडळाचा सल्ला राष्ट्रपतिवर बंधनकारक करण्यात आला.

ब. 1978 च्या 44 व्या घटनादुरुस्ती कायद्याद्वारे मंत्रिमंडळाने दिलेला सल्ला एकदा परत पुनर्विचारासाठी पाठविण्याचा अधिकार राष्ट्रपतीला देण्यात आला.

बरोबर विधान/विधाने

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ आणि ब दोन्हीही (4) अ आणि ब दोन्हीही नाही

Consider the following statements :

a. The 42nd Constitutional Amendment Act of 1976 made the President bound by the advice of the Council of Ministers.

b. The 44th Constitutional Amendment Act of 1978 authorised the President to require the Council of Ministers to reconsider such advice once.

The correct statement/s is/are

(1) Only a (2) Only b

(3) Both a and b (4) Neither a nor b

---

47. खालीलपैकी कोणता आयोग हा घटनात्मक स्थान असलेला आहे ?

(1) राष्ट्रीय महिला आयोग

(2) राष्ट्रीय अल्पसंख्यक आयोग

(3) राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोग

(4) राष्ट्रीय अनुसूचित जाति आयोग

Which one of the following commissions is a constitutional body ?

(1) National Commission for Women

(2) National Commission for Minorities

(3) National Human Rights Commission

(4) National Commission for Scheduled Castes

---

48. खालीलपैकी कोणत्या राज्यात द्विसभागृही विधिमंडळ *नाही* ?

(1) बिहार (2) गुजरात

(3) कर्नाटक (4) उत्तर प्रदेश

Which of the following States do *not* have a bicameral legislature ?

(1) Bihar (2) Gujarat

(3) Karnataka (4) Uttar Pradesh

Teachingninja.in

49. अनुच्छेद 51 हे आंतरराष्ट्रीय शांतता व सुरक्षा बाबतचे मार्गदर्शक तत्त्व आहे. त्यामध्ये खालील कृतींचा समावेश होतो :

अ. राष्ट्रा राष्ट्रांमध्ये न्यायसंगत संबंध राखणे.

ब. आंतरराष्ट्रीय तंटे लवादाद्वारे मिटविण्यास प्रोत्साहन देणे.

क. आंतरराष्ट्रीय कायद्यांचा आदर.

ड. गरजू राष्ट्रांना आर्थिक मदत देणे.

योग्य पर्याय निवडा.

(1) अ, ब आणि ड (2) अ, क आणि ड (3) अ, ब आणि क (4) ब, क आणि ड

Article 51 deals with the Directive Principles relating to international peace and security. This includes the following steps :

a. Maintain just relations between nations.

b. Encourage settlement of international disputes through arbitration.

c. Respect international law.

d. Provide financial assistance to needy nations.

Select the correct option.

(1) a, b and d (2) a, c and d (3) a, b and c (4) b, c and d

---

50. भारताच्या महान्यायवादी (Attorney General) बाबत खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. त्यांची नेमणूक भारताच्या राष्ट्रपतीद्वारे होते.

ब. ते आपल्या वयाची 65 वर्षे पूर्ण होईपर्यंत पदावर राहतात.

क. महाभियोगाद्वारे राष्ट्रपती त्यांना पदावरुन हटवू शकतात.

ड. महान्यायवादीचा कार्यकाल राज्यघटनेने निश्चित केलेला नाही.

(1) विधाने अ आणि ब बरोबर आहेत (2) विधाने अ, ब आणि क बरोबर आहेत

(3) विधाने अ आणि ड बरोबर आहेत (4) फक्त विधान अ बरोबर आहे

Consider the following statements about the Attorney General of India :

a. He is appointed by the President of India.

b. He holds office until he attains the age of 65 years.

c. He can be removed by impeachment by the President.

d. The term of office of the Attorney General is not fixed by the Constitution.

(1) Statements a and b are correct (2) Statements a, b and c are correct

(3) Statements a and d are correct (4) Only statement a is correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

51. तेंडुलकर समितीने भारतात दारिद्र्य रेषेच्या मोजणीसाठी नवीन पद्धत सुचवली होती. या मोजणीमध्ये खालीलपैकी कोणती गोष्ट पहिल्यांदा समाविष्ट केली होती ?

(1) मूलभूत अन्न पदार्थ (2) कॅलरीज् वर आधारित प्रमाणक

(3) आरोग्य आणि शिक्षणावरील खर्च (4) 30 दिवसाचा एकसमान संदर्भकाळ

The Tendulkar Committee suggested new methodology for estimation of poverty line in India. Which of the following was included in poverty line estimation for the first time ?

(1) Basic food items (2) Calorie based norm

(3) Expenditure on health and education (4) Uniform 30-day reference period

---

52. 'लिंग समक्षीकरण उपाय' (Gender Empowerment Measure) खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य दर्शवतो ?

(1) स्त्रिया आर्थिक व राजकीय क्षेत्रात क्रियाशीलपणे सहभागी होऊ शकतात की नाही

(2) पुरुष आणि स्त्रिया या दोघांमधे संपत्तीच्या वितरणाची समानता आहे की नाही

(3) पुरुष आणि स्त्रिया या दोघांना आर्थिक निवड स्वातंत्र्य आहे की नाही

(4) शिक्षण सर्व स्त्रियांना विनामूल्य आहे की नाही

Gender Empowerment Measure (GEM) indicates which of the following features ?

(1) Whether women are able to participate in economic and political life

(2) Whether equality in distribution of wealth is ensured among men and women

(3) Whether both men and women have economic choices

(4) Whether education is free for all women

---

53. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य मिशन सन 2005 मधे सुरू करण्यात आले.

ब. अधिस्विकृत सामाजिक आरोग्य कार्यकर्ती (आशा) ही या योजनेअंतर्गत प्रत्येक गावात उपलब्ध करुन देण्यात आली आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ बरोबर आहे (2) फक्त ब बरोबर आहे

(3) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत (4) अ आणि ब दोन्ही चूक आहेत

Consider the following statements :

a. National Rural Health Mission (NRHM) was launched in 2005.

b. Accredited Social Health Activist (ASHA) is made available in each village under NRHM.

Which of the above statements is/are correct ?

(1) Only a is correct (2) Only b is correct

(3) Both a and b are correct (4) Both a and b are incorrect

Teachingninja.in

54. पुढील गोष्टी विचारात घ्या :
भारताचे नियोजन बद्ध आर्थिक विकास धोरण
अ. अचल भांडवलाच्या योगदानाला (भूमिकेला) जास्त महत्व देते.
ब. वेतन वस्तुंचे भांडवल म्हणून भूमिका (योगदान) दुर्लक्षित करते.
वरीलपैकी कुठले/ली विधान/विधाने बरोबर आहे/त ?
(1) फक्त अ (2) फक्त ब
(3) अ आणि ब दोन्ही (4) वरीलपैकी कुठलेच नाही

Consider the following :
India's planned economic development strategy
a. emphasised more on the role of fixed capital.
b. overlooked the role of wage goods as capital.
Which of the two statements given above is/are correct ?
(1) Only a (2) Only b
(3) Both a and b (4) None of the above

---

55. प्रादेशिक विषमतेच्या समस्या दूर करण्यासाठी एकात्मिक दृष्टिकोण असावा म्हणून सहाव्या पंचवार्षिक योजने अंतर्गत पुढीलपैकी कशाचा स्विकार केला गेला ?
अ. प्रादेशिक/क्षेत्र निहाय योजना
ब. गहन/सखोल कृषि तालुका योजना
क. उप-क्षेत्र दृष्टिकोण जो क्षेत्र योजनेची देशव्यापी विकास योजनेशी सांगड घालेल
योग्य पर्याय निवडा.
(1) वरीलपैकी तिन्ही पर्याय (2) फक्त अ आणि ब
(3) फक्त ब (4) फक्त अ आणि क

To provide an integrated approach to the problems of regional inequalities, the Sixth Five Year Plan adopted the mechanism of
a. Area planning
b. Intensive Agricultural District Programme
c. Sub-plan approach integrating area plan with the National Development Plan
Select the correct option.
(1) All three mentioned above (2) Only a and b
(3) Only b (4) Only a and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

56. 'विदेशी भांडवल' ह्या संकल्पनेच्या व्याख्येत, 2000 – 01 पूर्वीची व्याख्या आणि त्या नंतरची व्याख्या यातील मुख्य फरक म्हणने नवीन व्याख्येत पुढील बाबींचा समावेश आहे
अ. विदेशी थेट गुंतवणूक करणाऱ्या कंपन्यांच्या नफ्याची पुनर्गुंतवणूक.
ब. विदेशी कंपन्यांच्या आपसातील रोखे व्यवहारातून निर्माण झालेले थेट भांडवल.
योग्य पर्याय निवडा.
(1) फक्त अ (2) फक्त ब
(3) अ आणि ब दोन्ही (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

The difference between the definition of Foreign Investment prior to 2000 – 01 and since then is that the new definition includes
a. reinvested earnings of FDI companies.
b. other direct capital including intercorporate debt transactions.
Select the correct response.
(1) Only a (2) Only b
(3) Both a and b (4) None of the above

57. सन 2014 – 15 मधे भारतातील विकास खर्च व एकूण सार्वजनिक खर्च, तसेच भांडवली खर्च व सकल राष्ट्रीय उत्पन्न यांचे गुणोत्तर अनुक्रमे असे होते :
अ. 68·5% व 5·1% ब. 58·6% व 1·5% क. 60·2% व 3·5%
(1) फक्त ब (2) फक्त क (3) फक्त अ (4) वरीलपैकी कुठलेही नाही

In the year 2014 – 15, the ratio of development expenditure to total public expenditure of India on one hand and the ratio of capital expenditure to GDP on the other respectively were
a. 68·5% and 5·1% b. 58·6% and 1·5% c. 60·2% and 3·5%
(1) Only b (2) Only c (3) Only a (4) None of the above

58. राजकोषीय असमतोल दुरुस्त करण्यासाठी आर्थिक सुधारणेच्या काळात मुख्य जबाबदारी या बाबींवर पडली
अ. भांडवली खर्च
ब. योजना बाह्य खर्च
योग्य पर्याय निवडा.
(1) अ आणि ब दोन्ही (2) फक्त ब
(3) फक्त अ (4) वरीलपैकी कुठलेही नाही

The burden of the fiscal imbalance correction during the period of economic reforms has been primarily on
a. Capital expenditure
b. Non-plan expenditure
Select the correct option.
(1) Both a and b (2) Only b
(3) Only a (4) None of the above

Teachingninja.in

59. कुठल्या वर्षी भारतामध्ये सेवाकर प्रथम लागू करण्यात आला ?

(1) 1991 – 92 (2) 1994 – 95 (3) 1995 – 96 (4) 1997 – 98

In which year was service tax introduced in India for the first time ?

(1) 1991 – 92 (2) 1994 – 95 (3) 1995 – 96 (4) 1997 – 98

---

60. वर्ष 2007 – 08 आणि 2012 – 13 मध्ये सकल देशांतर्गत एकूण उत्पादनाच्या संदर्भात अनुदानाची टक्केवारी अनुक्रमे अशी होती :

(1) 2·0% आणि 3·1% (2) 3·1% आणि 2·0%

(3) 1·4% आणि 2·6% (4) 2·6% आणि 1·4%

The share of subsidies as a percentage of GDP in the years 2007 – 08 and 2012 – 13 respectively was

(1) 2·0% and 3·1% (2) 3·1% and 2·0%

(3) 1·4% and 2·6% (4) 2·6% and 1·4%

---

61. हे अपारंपारिक उर्जा स्रोत आहेत.

अ. सौरउर्जा ब. पवनउर्जा

क. बायोगॅस ड. खनिज तेल

योग्य पर्याय निवडा.

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ, ब आणि क (4) फक्त अ, ब आणि ड

These are the sources of non-conventional energy :

a. Solar energy b. Wind energy

c. Biogas d. Mineral oil

Select the correct option.

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only a, b and c (4) Only a, b and d

---

62. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. भारताने कुटुंब नियोजनाचा कार्यक्रम अधिकृतपणे 1952 मध्ये स्विकारला.

ब. कुटुंब नियोजनाचे लक्ष्य पूर्ण करण्यासाठी अंमलात आणलेल्या उपाय योजनांपैकी एकउपाय योजना म्हणजे नसबंदी करणाऱ्यांना रोखीच्या स्वरूपात वित्तीय लाभ प्रदान करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ बरोबर आहे (2) फक्त ब बरोबर आहे

(3) अ आणि ब दोन्हीही बरोबर आहेत (4) अ आणि ब दोन्हीही चूक आहेत

Consider the following statements :

a. India officially adopted family planning programme in 1952.

b. To achieve family planning goal, one of the methods was financial incentives in the form of cash awards for undergoing sterilization.

Which of the above statements is/are correct ?

(1) Only a is correct (2) Only b is correct

(3) Both a and b are correct (4) Both a and b are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

63. मागील दशकात लोकसंख्या दशवार्षिक वृद्धी आणि स्त्री-पुरुष लिंग गुणोत्तर या दोन्हीच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणत्या राज्याची कामगिरी चांगली राहिली आहे ?

(1) महाराष्ट्र (2) तामिळनाडू (3) केरळ (4) गुजरात

Which State is the best performing State in terms of decadal growth of population and sex ratio in the last decade ?

(1) Maharashtra (2) Tamil Nadu (3) Kerala (4) Gujarat

---

64. भारताच्या सार्वजनिक खर्चात वाढ होण्याची कारणे आहेत

अ. संरक्षण खर्चात वाढ

ब. प्रशासकीय खर्चात वाढ

क. किंमत पातळीत वाढ

ड. करा मधील वाढ

योग्य पर्याय निवडा.

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ, ब आणि क (4) फक्त अ, क आणि ड

These are the causes of growth in public expenditure in India :

a. Increase in expenditure on defence

b. Increase in expenditure on administration

c. Increase in prices

d. Increase in taxes

Select the correct option.

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only a, b and c (4) Only a, c and d

---

65. कापसाच्या लागवडीसाठी उत्कृष्ट मृदा (माती) कोणती ?

अ. काळी-रेगुर मृदा ब. तांबडी मृदा

क. वालुकामय मृदा ड. चिकण माती

योग्य पर्याय निवडा.

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ, ब आणि क (4) फक्त अ, ब आणि ड

Which soil is/are best for cotton cultivation ?

a. Black-Regur soil b. Red soil

c. Sandy soil d. Clay soil

Select the correct option.

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only a, b and c (4) Only a, b and d

Teachingninja.in

66. जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय शहरी नूतनीकरण मोहीम, यासाठी काम करते

अ. शहरी पायाभूत सुविधांचा विकास.

ब. शहरी गृहनिर्माण आणि झोपडपट्टी विकास.

वरीलपैकी कोणता/ते बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ आणि ब दोन्हीही नाही (4) अ आणि ब दोन्हीही

Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission works for

a. Urban infrastructure development.

b. Urban housing and slum development.

Which of the above is/are correct ?

(1) Only a (2) Only b

(3) Neither a nor b (4) Both a and b

---

67. 2011 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्रातील महिलांचा साक्षरता दर ________ आहे.

(1) 66·27% (2) 69·68% (3) 70·05% (4) 75·87%

As per Census 2011, female literacy rate in Maharashtra is

(1) 66·27% (2) 69·68% (3) 70·05% (4) 75·87%

---

68. मुलांसाठी मोफत व अनिवार्य शिक्षण हक्क (RTE) कायद्याची अंमलबजावणी कोणत्या वर्षा पासून सुरू झाली आहे ?

(1) 1 एप्रिल 2012 (2) 1 एप्रिल 2009

(3) 1 मे 2011 (4) 1 एप्रिल 2010

Right of Children to Free and Compulsory Education (RTE) Act is implemented from which year ?

(1) 1st April 2012 (2) 1st April 2009

(3) 1st May 2011 (4) 1st April 2010

---

69. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

अ. भारत निवडणूक आयोग हा कायमस्वरूपी आणि घटनात्मक आहे.

ब. मुख्य निवडणूक आयुक्तांची निवड पंतप्रधान करतात.

(1) फक्त अ बरोबर आहे (2) फक्त ब बरोबर आहे

(3) अ आणि ब बरोबर आहेत (4) अ आणि ब दोन्हीही चूक आहेत

Which of the following statements is/are correct ?

a. The Election Commission of India is a permanent constitutional body.

b. The Chief Election Commissioner is appointed by the Prime Minister.

(1) Only a is correct (2) Only b is correct

(3) Both a and b are correct (4) Both a and b are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

70. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

अ. भारत संचार निगम लिमिटेड (BSNL) ची स्थापना सन 2000 मधे झाली.

ब. BSNL ही सार्वजनिक-खाजगी क्षेत्रातील कंपनी आहे.

(1) फक्त अ बरोबर आहे (2) फक्त ब बरोबर आहे

(3) अ आणि ब दोन्हीही बरोबर आहेत (4) अ आणि ब दोन्हीही चूक आहेत

Which of the following statements is/are correct ?

a. Bharat Sanchar Nigam Limited (BSNL) was established in the year 2000.

b. BSNL is a public-private partnership firm.

(1) Only a is correct (2) Only b is correct

(3) Both a and b are correct (4) Both a and b are incorrect

---

71. 1991 च्या नवीन औद्योगिक धोरणात सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगांसाठी यापैकी कोणते क्षेत्र राखीव ठेवण्यात आले ***नाही*** ?

अ. पायाभूत सुविधा/सेवा

ब. तेल आणि खनिज उत्खनन

क. कापड उद्योग

ड. संरक्षण सामग्री

योग्य पर्याय निवडा.

(1) यापैकी नाही (2) फक्त क

(3) फक्त अ, ब आणि ड (4) फक्त अ, ब आणि क

The new Industrial Policy of 1991 has ***not*** earmarked which of the following areas for public sector enterprises ?

a. Infrastructure goods/services

b. Exploration of oils/minerals

c. Cotton textiles

d. Defence equipments

Select the correct option.

(1) None of these (2) Only c

(3) Only a, b and d (4) Only a, b and c

Teachingninja.in

72. जोड्या जुळवा :

	गट अ		गट ब
अ.	1 ली पंचवार्षिक योजना	I.	योजना अवकाश हस्तक्षेप
ब.	2 री पंचवार्षिक योजना	II.	कृषि व औद्योगिक विकास
क.	3 री पंचवार्षिक योजना	III.	मूलभूत व अवजड उद्योग
ड.	4 थी पंचवार्षिक योजना	IV.	अन्नधान्य उत्पादनातील स्वयंपूर्णता

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	IV	III	I	II
(4)	IV	I	III	II

Match the following :

	Group A		*Group B*
a.	1st Five Year Plan	I.	Plan holidy intervention
b.	2nd Five Year Plan	II.	Agriculture and industrial development
c.	3rd Five Year Plan	III.	Basic and heavy industries
d.	4th Five Year Plan	IV.	Self-sufficiency in foodgrain production

	a	b	c	d
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	IV	III	I	II
(4)	IV	I	III	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

73. चलनवाढीची कारणे काय असतात ?

अ. बाजारात पैशाचा पुरवठा वाढणे

ब. उत्पादनात घट

क. रोजगारात घट

ड. बाजारात पैसा पुरवठ्याची कमतरता व उत्पादन वाढ

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ, ब आणि क (4) फक्त अ, ब आणि ड

What is/are the cause(s) of inflation ?

a. Increase of money supply in the market

b. Failure in production

c. Decrease in employment

d. Decrease in money supply and increase in production

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only a, b and c (4) Only a, b and d

---

74. कायमधारा पद्धती, रयतवारी, इ. सारख्या जमीन सारा वसुली पद्धती यांनी सुरू केल्या

(1) लॉर्ड डलहौजी (2) लॉर्ड कॉर्नवॅलीस

(3) लॉर्ड बेंटींक (4) लॉर्ड माऊंटबेटन

Land settlement systems such as Permanent Settlement, Ryotwari, etc. were introduced by

(1) Lord Dalhousie (2) Lord Cornwallis

(3) Lord Bentinck (4) Lord Mountbatten

---

75. 'दारिद्र्याचे दुष्टचक्र' ही संकल्पना खालीलपैकी कोणत्या नावाशी निगडीत आहे ?

(1) जे.एम. केन्स (2) रॅगनर नर्क्स

(3) कार्ल मार्क्स (4) जे.एस. मिल

The concept of 'vicious circle of poverty' is associated with which of the following names ?

(1) J.M. Keynes (2) Ragnar Nurkse

(3) Karl Marx (4) J.S. Mill

Teachingninja.in

76. या आर्थिक इतिहासतज्ञांनी 'कर्झनला अनावृत्त पत्रे' लिहून दुष्काळ व भारतातील जमीन धारा पद्धती विषयी विचार मांडले

(1) तीर्थंकर रॉय (2) आर.सी. मजुमदार

(3) आर.सी. दत्त (4) एच.सी. रायचौधरी

The economic historian who wrote 'Open Letters to Curzon' on famines and land assessments in India is

(1) Tirthankar Roy (2) R.C. Majumdar

(3) R.C. Dutt (4) H.C. Roychowdhuri

---

77. 1846 साली लॉर्ड हार्डिंजने लिहिले, "बंड होऊ नये, युद्धाची झटपट समाप्ती व्हावी आणि साम्राज्य सुरक्षित रहावे, यासाठी _________ ची योजना केली होती."

(1) जातवार रेजिमेंट रचना (2) रेल्वे

(3) सैन्यातील सुधारणा (4) जलसंधारण योजना

In 1846, Lord Hardinge wrote, "_________ were planned for the prevention of insurrection, speedy termination of the war or the safety of the empire."

(1) Caste Based Regiments (2) Railways

(3) Military Reforms (4) Irrigation Works

---

78. इंडियन होमरुल सोसायटी कोणी स्थापन केली व ती कोठे होती ?

(1) लोकमान्य टिळक, पुणे

(2) ॲनी बेझंट, मद्रास

(3) लाला लाजपत राय, अमृतसर

(4) श्यामजी कृष्ण वर्मा, लंडन

Who established the Indian Home Rule Society and where was it ?

(1) Lokmanya Tilak, Pune

(2) Annie Besant, Madras

(3) Lala Lajpat Rai, Amritsar

(4) Shyamji Krishna Varma, London

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

79. खालील घटनांचा क्रम कालक्रमानुसार लावा :

अ. जातीय निवाडा

ब. नेहरू अहवाल

क. गोलमेज परिषदा

ड. सविनय कायदेभंग आंदोलनाची सुरूवात

(1) अ, ब, ड, क (2) ब, ड, क, अ (3) क, अ, ड, ब (4) ड, क, अ, ब

Arrange the following events chronologically :

a. Communal Award

b. Nehru Report

c. Round Table Conferences

d. Launching of Civil Disobedience Movement

(1) a, b, d, c (2) b, d, c, a (3) c, a, d, b (4) d, c, a, b

---

80. 1857 च्या उठावामध्ये खालीलपैकी कोणत्या संस्थानिकांनी भाग घेतला *नाही* ?

अ. शिंदे, होळकर ब. हैद्राबाद निजाम

क. पतियाला जिंद, ग्वाल्हेर ड. कपूरशहा

(1) अ व ब (2) अ, ब व क

(3) ब, क व ड (4) वरील सर्व

Who from the following rulers of princely states did *not* participate in the Revolt of 1857 ?

a. Shinde, Holkar b. Nizam of Hyderabad

c. Patiala Jind, Gwalior d. Kapur Shah

(1) a and b (2) a, b and c

(3) b, c and d (4) All of the above

---

81. बंकिमचंद्र चटर्जींनी *आनंदमठ* खेरीज इतरही ऐतिहासिक कादंबऱ्या लिहिल्या. त्यांपैकी एक म्हणजे ______.

(1) *सीताराम* (2) *शेष प्रश्न*

(3) *ठकुराइन* (4) *देवीदास*

Bankimchandra Chatterjee wrote many historical novels other than *Anandmath*. ________ is one of them.

(1) *Sitaram* (2) *Shesh Prashna*

(3) *Thakurain* (4) *Devidas*

Teachingninja.in

82. "इकॉनॉमिक हिस्ट्री ऑफ इंडिया" हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

(1) दादाभाई नौरोजी (2) राजाराम मोहन रॉय

(3) रोमेशचंद्र दत्त (4) आर.सी. मजूमदार

Who wrote the book *"Economic History of India"* ?

(1) Dadabhai Naoroji (2) Raja Ram Mohan Roy

(3) Romesh Chandra Dutt (4) R.C. Majumdar

83. खालील नाटके व त्यांचे लेखक यांच्या जोड्या लावा :

अ. मूक नायक — I. कृष्णाजी प्रभाकर खाडिलकर

ब. कीचकवध — II. जोतिबा फुले

क. संगीत शारदा — III. श्रीपाद कृष्ण कोल्हटकर

ड. तृतीय रत्न — IV. गोविंद बल्लाळ देवल

	अ	ब	क	ड
(1)	II	I	III	IV
(2)	III	I	IV	II
(3)	II	III	IV	I
(4)	IV	III	I	II

Match the following plays with their authors :

a. Muk Nayak — I. Krushnaji Prabhakar Khadilkar

b. Kichak Vadh — II. Jyotiba Phule

c. Sangeet Sharada — III. Shripad Krishna Kolhatkar

d. Trutiya Ratna — IV. Govind Ballal Deval

	a	b	c	d
(1)	II	I	III	IV
(2)	III	I	IV	II
(3)	II	III	IV	I
(4)	IV	III	I	II

84. क्लाइव्हने ______ शाह आलमला दिले होते. परंतु बादशहाच्या सेवेचे बक्षिस म्हणून त्याने ते मराठ्यांना देऊन टाकले.

(1) अलाहाबाद व कोरा (2) दिवाणी हक्क

(3) अवध व बनारस (4) राजपुताना व दोआब

Clive had given ______ to Shah Alam, which he gave away to the Marathas for their services to the emperor.

(1) Allahabad and Kora (2) Diwani Rights

(3) Oudh and Benaras (4) Rajputana and Doab

Teachingninja.in

85. जुलै 1812 मध्ये जहागिरदार आणि एलफिन्स्टन यांच्यात कोणता तह झाला होता ?

(1) पंढरपूर (2) कोल्हापूर

(3) नागपूर (4) सोलापूर

Which treaty took place between the Jagirdars and Elphinstone in July 1812 ?

(1) Pandharpur (2) Kolhapur

(3) Nagpur (4) Solapur

---

86. भारतात फाळणीनंतर निर्वासितांना आश्रय देण्यासाठी सर्वात मोठी छावणी कुठे होती ?

(1) दिल्ली (2) अमृतसर

(3) श्रीनगर (4) कुरूक्षेत्र

In India, where was the biggest camp to shelter the refugees after the Partition ?

(1) Delhi (2) Amritsar

(3) Srinagar (4) Kurukshetra

---

87. 'आत्मनिष्ठ युवती समाजाची' स्थापना पुढीलपैकी कोणी केली होती ?

(1) दुर्गादेवी बोहरा (2) येसूबाई गणेश सावरकर

(3) वीणा दास (4) सुहासिनी गांगुली

Who from the following had established 'Atmanishtha Yuvati Samaj' ?

(1) Durgadevi Bohra (2) Yesubai Ganesh Savarkar

(3) Veena Das (4) Suhasini Ganguli

---

88. 1915 मध्ये _______ यांनी चार्ल्स मार्टिन या नावाने भारत सोडला व 1930 मध्ये डॉ. मेहमूद ह्या नावाने भारतात परत आले.

(1) सुभाष चंद्र बोस (2) मानवेंद्रनाथ रॉय

(3) रासबिहारी बोस (4) वि.दा. सावरकर

In 1915, _______ left India with the name Charles Martin and returned to India in 1930 with the name Dr. Mehmud.

(1) Subhash Chandra Bose (2) Manvendranath Roy

(3) Rasbihari Bose (4) V.D. Savarkar

Teachingninja.in

89. __________ संस्थान खालसा करण्याचा डलहौसीचा निर्णय, ईस्ट इंडिया कंपनीच्या संचालक मंडळाला रद्द करावा लागला.

(1) जैतपूर (2) बागहट (3) नागपूर (4) करौली

Dalhousie's decision to annex the State of __________ had to be reversed by the Court of Directors of the East India Company.

(1) Jaitpur (2) Baghat (3) Nagpur (4) Karauli

90. जोड्या जुळवा :

अ.	जगन्नाथ शंकर शेठ	I.	ईस्ट इंडिया असोसिएशन
ब.	दादाभाई नौरोजी	II.	भारत सेवक समाज
क.	गणेश वासुदेव जोशी	III.	बॉम्बे असोसिएशन
ड.	गोपाल कृष्ण गोखले	IV.	पुणे सार्वजनिक सभा

	अ	ब	क	ड
(1)	I	III	II	IV
(2)	III	I	IV	II
(3)	IV	II	I	III
(4)	III	I	II	IV

Match the following :

a.	Jagannath Shankar Sheth	I.	East India Association
b.	Dadabhai Naoroji	II.	Servants of India Society
c.	Ganesh Vasudev Joshi	III.	Bombay Association
d.	Gopal Krishna Gokhale	IV.	Poona Sarvajanik Sabha

	a	b	c	d
(1)	I	III	II	IV
(2)	III	I	IV	II
(3)	IV	II	I	III
(4)	III	I	II	IV

Teachingninja.in

91. "नेपाळवर कोणत्याही राष्ट्राने आक्रमण केले तर ते भारत कधीही सहन करणार नाही." असे 1950 मध्ये कोणी म्हटले होते ?

(1) सरदार वल्लभभाई पटेल (2) व्ही.के. मेनन

(3) पंडित जवाहरलाल नेहरू (4) लाल बहादुर शास्त्री

"India will not tolerate the assault of any country on Nepal." Who said this in 1950 ?

(1) Sardar Vallabhbhai Patel (2) V.K. Menon

(3) Pandit Jawaharlal Nehru (4) Lal Bahadur Shastri

---

92. सत्यशोधक समाजाचे बाले किल्ले म्हणजे ________ आणि ________ होत.

अ. कोल्हापूर संस्थान, सातारा जिल्हा

ब. औंध संस्थान, भोर संस्थान

क. जंजीरा संस्थान, सावनूर संस्थान

ड. सांगली संस्थान, जत संस्थान

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त क

(3) फक्त क आणि ड (4) फक्त अ

________ and ________ were the strongholds of Satya Shodhak Samaj.

a. Kolhapur Princely State, Satara District

b. Aundh Princely State, Bhor Princely State

c. Janjira Princely State, Savanur Princely State

d. Sangli Princely State, Jath Princely State

(1) Only a and b (2) Only c

(3) Only c and d (4) Only a

---

93. पुण्यात बालाविवाहावर बंदी आणि स्त्री शिक्षणास प्रोत्साहन देणारी संस्था पुढीलपैकी कोणी सुरू केली ?

(1) सरोजिनी नायडू (2) पंडीता रमाबाई

(3) कमला नेहरू (4) अॅनी बेझंट

Who from the following established an institution in Pune to discourage child marriages and promote female education ?

(1) Sarojini Naidu (2) Pandita Ramabai

(3) Kamla Nehru (4) Annie Besant

Teachingninja.in

94. जोड्या जुळवा :

अ.	वहाबी चळवळ	I.	मिर्झा गुलाम महंमद
ब.	अहले-हदीस	II.	सर सय्यद अहमद खान
क.	अलीगढ चळवळ	III.	सय्यद अहमद
ड.	अहमदीया चळवळ	IV.	सय्यद नजीर

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	III	I	II
(2)	III	I	II	IV
(3)	III	IV	II	I
(4)	I	III	IV	II

Match the following :

a.	Wahabi Movement	I.	Mirza Ghulam Muhammad
b.	Ahle-Hadees	II.	Sir Sayyad Ahmad Khan
c.	Aligarh Movement	III.	Sayyad Ahmed
d.	Ahmadiya Movement	IV.	Sayyad Nazeer

	a	b	c	d
(1)	IV	III	I	II
(2)	III	I	II	IV
(3)	III	IV	II	I
(4)	I	III	IV	II

95. 1924 मध्ये बॉम्बे म्युनिसीपल कॉर्पोरेशनचे अध्यक्ष कोण होते ?

(1) मास्टर तारा सिंग (2) नारायण मल्हार जोशी

(3) विठ्ठलभाई पटेल (4) आचार्य नरेंद्र देव

Who was the President of Bombay Municipal Corporation in 1924 ?

(1) Master Tara Singh (2) Narayan Malhar Joshi

(3) Vithalbhai Patel (4) Acharya Narendra Dev

96. गव्हर्नर जनरल व सर्वोच्च न्यायधीशांवर टीका केल्यामुळे __________ हा छापखाना जप्त केला गेला.

(1) हिकीज् बेंगाल गॅझेट (2) कलकत्ता क्रॉनिकल

(3) बॉम्बे हेरॉल्ड (4) कलकत्याचे ओरिएंटल मॅगझीन

Which press was seized due to its criticism of the Governor General and the Chief Justice ?

(1) Hickey's Bengal Gazette (2) Calcutta Chronicle

(3) Bombay Herald (4) Oriental Magazine of Calcutta

Teachingninja.in

97. 'भारत हा हिंदी लोकांसाठी आहे' अशी घोषणा पहिल्यांदा कोणी केली ?

(1) स्वामी विवेकानंद (2) लोकमान्य टिळक

(3) सुभाष चंद्र बोस (4) दयानंद सरस्वती

Who gave the slogan 'India is for the Indians' for the first time ?

(1) Swami Vivekananda (2) Lokmanya Tilak

(3) Subhash Chandra Bose (4) Dayananda Saraswati

---

98. खालीलपैकी कोणत्या संस्थानिकांनी भारतीय संघराज्यात सामील होण्यास विरोध दर्शविला होता ?

अ. त्रिपूरा ब. हैद्राबाद

क. जुनागड ड. काश्मीर

योग्य पर्याय निवडा.

(1) फक्त अ, ब आणि क (2) फक्त ब, क आणि ड

(3) फक्त ब आणि क (4) फक्त क आणि ड

Which of the following Princely States refused to join the Federal State of India ?

a. Tripura b. Hyderabad

c. Junagad d. Kashmir

Select the correct response.

(1) Only a, b and c (2) Only b, c and d

(3) Only b and c (4) Only c and d

---

99. 'बेळगांव साहित्य संमेलनांत' कोणत्या समितीची स्थापना झाली होती ?

(1) संयुक्त महाराष्ट्र समिति (2) स्वतंत्र महाराष्ट्र परिषद

(3) महाराष्ट्र एकीकरण परिषद (4) मराठी साहित्य संमेलन समिती

Which committee was formed in the 'Belgaum Sahitya Sammelan' ?

(1) Samyukta Maharashtra Samiti (2) Swatantra Maharashtra Parishad

(3) Maharashtra Ekikaran Parishad (4) Marathi Sahitya Sammelan Samiti

---

100. 1971 च्या लढाईत पाकिस्तान विरुद्वात पूर्वेकडे लढयासाठीच्या मोहिमेत भारतीय सेना तयार नव्हती, कारण

(1) सैनिकांची कमतरता होती

(2) अपुऱ्या पायाभूत सुविधा

(3) पाकिस्तानी सैन्याची जय्यत तयारी होती

(4) पाकिस्तानने पूर्वेकडे केंद्रीत केलेले लक्ष

In the 1971 War the Indian Army had not prepared itself for large-scale operation against Pakistan in the east, because of

(1) Lack of Army personnel

(2) Inadequate infrastructure

(3) Fully prepared Pakistan Army

(4) Pakistan had concentrated on the eastern front

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in

सूचना – (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 **समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्रीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता **फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल या शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

Teachingninja.in